

A Támogatott Lakhatás (továbbiakban: TL) és Szolgáltatási Gyűrű Kialakításának és Működtetésének Protokolljához kapcsolódó tanácsadás

Gyakran ismételt kérdések

15. Ha nem intézmény, akkor jogszabály szerint az otthoni szakápolást, ill. hospice ellátást kell igénybe venni. Ki fizeti ennek díját?

Meghatározó jogszabályi helyek:

- 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 2.§ ld), 110/l.
- 20/1996. (VII. 26.) NM rendelet az otthoni szakápolási tevékenységről
- 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről

A 20/1996. NM Rendelet valamint a 60/2003. ESzCsM Rendelet szabályozza az otthoni szakápolás és hospice ellátás engedélyeztetését az igénybevétel módját. Jelenleg 56, a kezelőorvos által felírt alkalom ingyenes, az e fölötti részt szükséges külön igényelni vagy fizetni. **A TL-nek az egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzájutást kell biztosítani**, az igénybevevő közvetlenül a szolgáltatóval van jogviszonyban, neki kell fizetnie az egészségügyi szolgáltatás díját – amennyiben kimerítette már az összes ingyenes lehetőséget.

OTTHONI SZAKÁPOLÁS ÉS OTTHONI HOSPICE

Az otthoni szakápolás a beteg otthonában vagy tartózkodási helyén, háziorvosa rendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység a kórházi ellátás kiváltása céljából. Az otthoni szakápolás célja, hogy a beteg otthoni környezetben, személyre szabottan, humánus és szakszerű ápolásban részesüljön. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve a bennfekvés időtartama lerövidíthető.

Az otthoni hospice ellátás a haldokló beteg gondozását célozza a hosszú lefolyású, halálhoz vezető betegségben szenvedő személy testi, lelki ápolása, gondozása, életminőségének javítása, szenvedéseinek enyhítése és emberi méltóságának haláláig való megőrzése céljából. A hospice ellátás magában foglalja a haldokló beteg hozzátartozóinak segítségét a beteg ápolásában, és a hozzátartozók lelki gondozását a betegség és a gyász időszakában is.

Az alapellátáshoz kapcsolódó otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás körébe tartozó tevékenységek csak a beteg háziorvosának szakmai felügyelete mellett végezhetők.

Az otthoni szakápolás abban az esetben vehető igénybe, ha a beteg egészségi állapota – orvosi végzettséghez nem kötött – kórházi ápolást igényelne, de azt helyettesíteni lehet az otthoni szakápolás körében nyújtható ellátásokból összeállított kezeléssel.

Az otthoni szakápolás keretében nyújtható ellátásokat a beteg akkor veheti az egészségbiztosítás keretében díjmentesen igénybe, ha egészségi állapota miatt – a kórházba utalás, vagy a további ott tartózkodás helyett – a házi orvos az otthoni szakápolás szolgáltatást elrendeli. A fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást kiváltó otthoni szakápolást a házi orvos a saját vagy kezelőorvosi kezdeményezésére vagy intézeti javaslat alapján jogosult elrendelni.

Az Egészségbiztosítási Alapból való támogatás további feltétele, hogy az ellátást az egészségbiztosítóval a feladat ellátására szerződött szakápolási szolgáltató a szerződésében meghatározott ellátási területen, az otthoni szakápolás igénybevételére jogosult személy otthonában nyújtsa.

Az otthoni szakápolási szolgáltatók a finanszírozási szerződésekben rögzített keret mértékéig területi ellátási kötelezettséggel működnek. Ez azt jelenti, hogy minden hozzájuk érkező, ellátási kereten belüli rendelést kötelesek elfogadni. Kereten felül érkezett igényről a szolgáltatók tájékoztatni kötelesek a kezelőorvost annak érdekében, hogy a beteg ellátásáról más szolgáltatónál, vagy kórházba utalással tudjon gondoskodni.

OTTHONI SZAKÁPOLÁS

Az otthoni szakápolás igénybevételének rendje

Az otthoni szakápolás abban az esetben vehető igénybe, ha a beteg egészségi állapota – orvosi végzettséghez nem kötött – kórházi ápolást igényelne, de azt helyettesíteni lehet az otthoni szakápolás körében nyújtható ellátásokból összeállított kezeléssel. Mivel az otthoni szakápolás bizonyos feltételek mellett a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást váltja ki, így annak részére, aki egészségi állapotánál fogva fekvőbeteg-szakellátásra nem szorul (például idősek otthonában lakó személy) otthoni szakápolás nem rendelhető el.

Az otthoni szakápolás keretében nyújtható ellátásokat a beteg akkor veheti az egészségbiztosítás keretében díjmentesen igénybe, ha egészségi állapota miatt – a kórházba utalás, vagy a további ott tartózkodás helyett – a házi orvos az otthoni szakápolás szolgáltatást elrendeli. A fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást kiváltó otthoni szakápolást a házi orvos a saját vagy kezelőorvosi kezdeményezésére vagy intézeti javaslat alapján jogosult elrendelni.

Az Egészségbiztosítási Alapból való támogatás további feltétele, hogy az ellátást az egészségbiztosítóval a feladat ellátására szerződött szakápolási szolgáltató a szerződésében meghatározott ellátási területen, az otthoni szakápolás igénybevételére jogosult személy otthonában nyújtsa.

Az otthoni szakápolási szolgáltatók a finanszírozási szerződésekben rögzített keret mértékéig területi ellátási kötelezettséggel működnek. Ez azt jelenti, hogy minden hozzájuk érkező, ellátási kereten belüli rendelést kötelesek elfogadni. Kereten felül érkezett igényről a szolgáltatók tájékoztatni kötelesek a kezelőorvost annak érdekében, hogy a beteg ellátásáról más szolgáltatónál, vagy kórházba utalással tudjon gondoskodni.

Az otthoni szakápolás időtartama alatt a beteg más szolgáltatótól kórházat kiváltó ellátást nem vehet igénybe.

Egynapos beavatkozással összefüggésben elrendelhető otthoni szakápolás

Az egynapos beavatkozással (az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV.2.) NM rendelet 9. sz. mellékletében felsorolt pl. egynapos sebészet, egynapos klinikai beavatkozás) összefüggésben otthoni szakápolás a következőkre figyelemmel rendelhető el:

- a sebészeti ellátást végző egészségügyi szolgáltató az egynapos beavatkozást megelőzően értesíti a háziorvost az otthoni szakápolás szükségességéről,
- a háziorvos az értesítés alapján előzetes elrendeléssel leköti a szükséges szakápolási kapacitást az otthoni szakápolást nyújtó egészségügyi szolgáltatónál,
- az otthoni szakápolási ellátás az egynapos beavatkozással összefüggő varratszedésig tarthat.

Az otthoni szakápolás keretében igénybe vehető ellátások:

- szondán át tápláláshoz és folyadékfelvételhez kapcsolódó ápolás, illetve ezek megtanítása,
- tracheális kanül tisztítása, betét cseréje, illetve ezek megtanítása,
- katéterezés, illetve hólyagöblítéshez kapcsolódó ápolás,
- intravénás folyadék- és elektrolitpótláshoz nem szájjüregen történő gyógyszer beadáshoz kapcsolódó ápolás,
- baleseti vagy műtétek utáni ápolás, és korlátozott önellátás esetén a testi higiéné biztosítása, valamint a mozgás segítése,
- műtéti területek (nyitott és zárt sebek) ellátása,
- sztomaterápia és különböző célt szolgáló drének kezelése
- szakmaspecifikus szájápolási tevékenységek műtét után,
- dekubitalódott területek, fekélyek ápolása,
- betegség következményeként átmenetileg vagy véglegesen kiesett vagy csökkent funkciók helyreállításához, fejlesztéséhez vagy pótlásához kapcsolódó ápolás keretében:
 - gyógyászati segédeszközök, protézisek használatának tanítása,
 - mozgás és mozgás eszközei használatának tanítása,
 - hely- és helyzetváltoztatás segítése.
- szükség szerinti, kiegészítő speciális eljárások:

- UH inhalálás, légzésterápia,
- szívó alkalmazása,
- oxigénterápia.
- tartós fájdalomcsillapítás,
- beszédterápia a beteg állapotától függően,
- gyógytorna,
- elektroterápia,
- otthoni parenterális (nem szájüregen keresztül történő) táplálás végzése kizárólag krónikus bélelégtelességben szenvedő betegek esetében, szükség esetén dietetikus bevonásával.

A házi orvos a szolgáltatás elrendelésekor határozza meg a támogatott ellátási körből a betegnél alkalmazható ellátásokat, azok során alkalmazandó gyógyszereket, és az ellátások gyakoriságát. Az elrendelt tevékenységek összetételét és gyakoriságát csak a házi orvos jogosult megváltoztatni.

Az otthoni szakápolás keretében a díjmentesen nyújtott ellátás naponta egy, három órát meg nem haladó vizit.

Egyszerre legfeljebb 14 vizit (napi 1) rendelhető, azonban ismételt orvosi vizsgálatot követően, új elrendelő lap alapján az első elrendeléstől számított 12 hónapon belül további három alkalommal, összesen 56 vizit mértékéig rendelhet el folyamatos ápolást a házi orvos, azzal, hogy ha napi többszöri látogatás szükséges, az akkor is csak egy vizitnek számít.

56 vizitet meghaladó vizitszám rendelése

Ha a beteg állapota szükségessé teszi az ezt meghaladó ellátást, akkor a házi orvos, a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő egyetértésével egyedileg meghatározott ápolási tevékenységekre további vizitszámot rendelhet el, ha a kapacitás a szolgáltatónál rendelkezésre áll. A NEAK közreműködését az otthoni szakápolást nyújtó szolgáltató kezdeményezi.

OTTHONI HOSPICE ELLÁTÁS

A haldokló beteg gondozásának célja a hosszú lefolyású, halálhoz vezető betegségben szenvedő személy testi, lelki ápolása, gondozása, életminőségének javítása, szenvedéseinek enyhítése és emberi méltóságának haláláig való megőrzése. A haldokló beteg gondozását a beteg otthonában, családjá körében kell nyújtani, ennek érdekében az egészségbiztosítás támogatást nyújt az otthoni hospice ellátáshoz.

Otthoni hospice ellátást csak a háziorvos rendelhet el saját kezdeményezésére vagy kezelőorvosok javaslatára:

- járóbeteg- vagy fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény klinikai onkológusa, vagy
- a daganatos megbetegedés elhelyezkedése szerinti illetékes szakorvos, vagy
- az otthoni hospice ellátást végző szolgáltató olyan szakorvosa, aki csak a tünetek enyhítésére szolgáló és nem a betegség, probléma megszüntetésére irányuló gyógymódot alkalmazza (palliatív szakorvos), vagy palliatív mobil csoport (mobil team) palliatív jártasságú szakorvosa.

Valamennyi fenti esetben legfeljebb 50 napra, de ismételt orvosi vizsgálat alapján – új elrendelő lap kitöltésével – mindösszesen további két alkalommal ismételt elrendelhető. Otthoni hospice ellátás igénybevételével egyidejűleg otthoni szakápolás nem rendelhető.

Az otthoni hospice ellátásban végezhető feladatok:

- alap- és szakápolási tevékenységek
- tartós fájdalomcsillapítás szakápolói feladatok
- gyógytorna
- gyógykezelés természetes eszközökkel (fizioterápia)
- szociális tevékenységek szervezése
- diétás gondozás, tanácsadás
- mentálhigiénés gondozás, tanácsadás (ideértve a családtagok, közvetlen gondozásban résztvevők felkészítését a hospice ellátásra)
- gyógyszerelés tervezése, ellenőrzése

Az otthoni hospice ellátás az otthoni viziten túl folyamatos rendelkezésre állást is biztosít.